

Els resultats de les eleccions europees agreugen el desencant català

Potser poca gent va votar el dia 7 de juny. I, de fet, Catalunya va ser la que es va endur el premi del territori més abstencionista de l'estat espanyol. Tot i aquest desencantament –o potser també per culpa d'això– la magnitud de les conseqüències dels resultats electorals del 7 de juny sembla inversament proporcionals a l'interès dels ciutadans per anar a votar.

La política catalana es troba a les portes del desenllaç de dues de les principals qüestions que arrossega fatigosament des de fa set anys: la sentència del Tribunal Constitucional espanyol sobre els recursos contra l'Estatut de Catalunya i la millora del model de finançament autonòmic. Totes dues pinten prou malament, cosa que empeny els partits catalans a un context convuls. Molt especialment, les tres formacions que governen a Catalunya.

Creix la tensió entre el PSC i el PSOE. Els resultats del 7 de juny ha reobert la tensió entre el PSC i els seus correligionaris espanyols. A alguns dirigents del PSOE no els ha agradat la interpretació que els socialistes catalans han fet de la pèrdua de prop de 200.000 vots en relació amb les eleccions europees de fa cinc anys. Per als socialistes catalans, els incompliments de Zapatero, especialment pel que fa al finançament autonòmic, ha desmobilitzat bona part de l'electorat *progressista* de Catalunya. La defaitecció que un dia va anunciar el president Montilla a Madrid pot haver passat factura als socialistes catalans, en aquesta ocasió. I, en menor mesura, també a la resta de formacions del tripartit, amb una pèrdua de gairebé 70.000 vots a ERC i de més de 32.000 a ICV-EUiA.

Per contra, el PSOE considera que el "victimisme" del govern català és allò que els ha fet perdre suport electoral.

Els resultats de les eleccions europees han remogut la política catalana. El test del 7 de juny ha fet que les diverses formacions catalanes, amb l'horitzó de les eleccions al Parlament, mirin de refermar posicions, a les portes del desenllaç dels 'serials' de la negociació del finançament autonòmic i de la sentència de Tribunal Constitucional espanyol sobre l'Estatut.

També acusen l'executiu de Montilla de "no saber vendre" els rèdits aconseguits amb l'executiu de Zapatero. El malestar dels socialistes espanyols amb l'executiu català ha arribat a fer que el president Zapatero amenacés d'ajornar *sine die* l'acord del finançament, si el govern català no està disposat a arribar a un acord el dia 15 de juliol. El PSOE considera que abans d'aquesta data el govern de la Generalitat de Catalunya pot acceptar un acord que sigui prou positiu i compatible amb els pactes de finançament tancats entre el govern estatal i la resta d'autonomies de règim comú.

En aquest moment, doncs, el PSC es troba en una situació complexa. El discurs en què ha recolzat les darreres campanyes electorals ("si tu no hi vas, ells tornen", basat en la por al PP, i el suport incondicional a Zapatero com a millor opció per al catalanisme –només cal recordar el lema "si guanya Zapatero, guanya Catalunya"–) comença a estar desgastat, després dels incompliments pel que fa al finançament i al desplegament estatutari. En el cas del finançament, aviat farà un any de l'incompliment de l'Estatut.

A més a més, l'ofegament pel mal finançament de la Generalitat fa que el govern català hagi de retallar inversions i projectes, de manera que

l'administració de Montilla no pot acomplir amb garanties els principals reptes programàtics ni fer front amb condicions a la greu crisi econòmica.

Fins ara el govern de la Generalitat s'ha negat a assumir un nou model que no impliqui complir allò que preveu l'Estatut, tant pel que fa a quantitats com pel que fa a canvi de model. Així doncs, malgrat algunes declaracions etèries de representants del govern espanyol, especialment abans de les eleccions europees, anunciant la proximitat de l'acord, el conseller d'Economia, Antoni Castells, continua advertint que encara no s'ha rebut cap proposta de model de finançament assumible pel govern català.

Els altres dos partits del govern català també han reforçat les crítiques contra Zapatero. El secretari general d'ICV, Joan Herrera, considera que Rodríguez Zapatero no pot ajornar més l'acord de finançament per a Catalunya, perquè considera que "té una obligació moral, ètica i política amb Catalunya", i hi afegeix que "ha de complir amb Catalunya perquè l'Estatut és llei". Precisament també li retreu que aquest incompliment "causa defaitecció política en les esquerres, i que si els governants no compleixen els ciutadans es queden a casa en comptes d'anar a votar", tal com –a

Leire Pajín, secretària d'organització del PSOE; José Luis Rodríguez, president del govern espanyol; i Juan Fernando López, candidat del PSOE a les eleccions europees.

parer seu— ha passat amb bona part de l'electorat del PSC.

Han estat especialment dures les crítiques d'ERC a Zapatero. El secretari general advertia al president espanyol que si no compleix pel que fa al finançament, “es trobarà abocat a avançar les eleccions”. Aquesta era la resposta del dirigent republicà a l'amenaça de Zapatero de tancar les negociacions. Per als republicans, Catalunya no pot esperar eternament un nou finançament, més enllà del 15 de juliol, quan es reunirà el Consell de Política Fiscal i Financera. Esquerra no vol més ajornaments i diu que un altre incompliment tindrà conseqüències per a l'executiu de Zapatero, perquè “no tindrà cap suport per encarar la resta de la legislatura ni aprovar els pressupostos ni la presidència europea del 2010”. Esquerra deixa clar que “ni

les necessitats de tresoreria ni la crisi econòmica” no faran que el govern català assumeixi un mal acord.

El futur del tripartit. Naturalment, malgrat les dificultats que pugui tenir o no Zapatero, aquestes eleccions europees també han significat un toc d'alerta per al govern tripartit català.

ICV demanava una reflexió profunda als partits integrants del govern, per analitzar el desgast que han rebut les formacions del tripartit, tot i advertir i deixar clar que continua essent

El toc d'alerta rebut pel tripartit el 7 de juny és una bona notícia per a CiU

possible una majoria “catalanista i d'esquerreres”. Ara bé, entre totes tres formacions han perdut més de 300.000 vots respecte als comicis europeus anteriors, del 2004. Iniciativa va poder mantenir el seu eurodiputat, malgrat que alguns sondatges preveien que es perdria. Però és cert que la seva gestió al tripartit continua desgastant-la.

Esquerra també ha pogut revalidar la seva presència al Parlament Europeu, però no ha pogut deturar un cycle electoral de desgast. A banda de traslladar la pressió sobre Zapatero, dins el partit també s'ha obert un període de reflexió. A ERC, ja hi ha qui comença a parlar de la necessitat de superar l'estancament polític que ha portat l'espera de la sentència del Constitucional sobre l'Estatut i el desenllaç de la negociació del finançament autonòmic. I encara més tenint en compte que, en tots dos casos, per molt favorables als interessos catalans que siguin les resolucions, sempre seran molt allunyades dels objectius dels republicans, que van votar contra el redactat final del nou Estatut, precisament perquè consideraven que no satisfia les mínimes necessitats d'autogovern i de finançament de Catalunya. Per això hi ha qui proposa de tornar a posar èmfasi en la reivindicació històrica del concert econòmic, com a nou horitzó estratègic polític. Una reivindicació que, si fa uns anys era feta per sectors reduïts, avui compta amb més suport polític i social, en part a causa, precisament, del desencís pel desplaçament estatutari.

Pel que fa a la principal força de l'oposició al Parlament, CiU, ha estat l'única formació que ha millorat els resultats electorals respecte al 2004. Val a dir que llavors la formació nacionalista va obtenir els pitjors resultats electorals de la història. I, malgrat els bons resultats d'ara, la federació encara és lluny dels aconseguits en comicis anteriors, com el 1999, quan va recollir més de 800.000 vots. Sigui com sigui, el toc d'alerta que el tripartit va rebre el 7 de juny és una bona notícia per a CiU, que encara la recta final de la legislatura catalana amb bones expectatives, amb vista a les eleccions al Parlament.

Enric Rimbau